

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a JUDr. Jaromíra Klepše ve věci

žalobkyně: **obec Temelín**, IČO: 002 45 534
sídlem Temelín 104, 373 01 Temelín
zastoupena advokátem JUDr. Michalem Bernardem, Ph.D.
sídlem Klokotská 103, 390 01 Tábor

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

za účasti:

- 1) **Správa úložišť radioaktivních odpadů**
sídlem Dlážděná 6, 110 00 Praha 1
zastoupena advokátem Mgr. et Mgr. Janem Kořánem
sídlem Opletalova 55, 110 00 Praha 1
- 2) **obec Olešník**
sídlem Olešník 15, 373 50 Olešník
- 3) **město Hluboká nad Vltavou**
sídlem Masarykova 36, 373 41 Hluboká nad Vltavou
- 4) **obec Dříteň**
sídlem Dříteň 1, 373 51 Dříteň
- 5) **Mgr. I. P.**
- 6) **Ing. M. P.**
- 7) **Země – nezemě z. s.**, IČO: 226 80 616

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

sídlem Chlumec 30, 373 50 Olešník
o žalobě proti rozhodnutí ministra životního prostředí č. j. MZP/2025/290/218, sp. zn.
R/4335 z 27. 3. 2025

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci a napadené rozhodnutí.

1. Dne 1. 3. 2023 podala osoba zúčastněná na řízení 1) žádost o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry (dále jen „PÚ“) Janoch za účelem zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů na dobu do konce roku 2032 (dále jen „záměr“ nebo „hlubinné úložiště“). Žalovaný vydal 17. 10. 2024 rozhodnutí, jímž této žádosti vyhověl.
2. Žalobkyně podala proti prvostupňovému rozhodnutí rozklad, který ministr životního prostředí (dále jen „Ministr“) v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
3. V napadeném rozhodnutí Ministr nejprve rekapituloval, že v roce 2020 vybrala vláda ČR na základě multikriteriálního hodnocení z původních devíti lokalit vhodných pro umístění podzemního úložiště čtyři lokality k provedení dalšího posouzení jejich vhodnosti (Janoch byl jednou z nich). Z nich bude po provedení geologických průzkumů vybrána jedna hlavní a druhá vedlejší lokalita pro provedení záměru. Zároveň poukázal na skutečnost, že v řízení o stanovení PÚ nemůže probíhat poměrování veřejných zájmů na stejném principu jako v případě stanovení PÚ pro ložiskový průzkum (srov. rozsudek NSS 4 As 155/2018-63 z 8. 11. 2018).
4. Žalovaný i Ministr shodně poukazovali na potřebnost této etapy prací za účelem získání dat z hloubky v režimu geologického výzkumu a průzkumu, které slouží pro posouzení, zda je samotná realizace záměru v dané lokalitě vůbec možná (srov. rozsudek NSS 9 As 121/2018-47 z 15. 8. 2019). Provádění těchto činností zajišťuje právě rozhodnutí o stanovení PÚ. Teprve na podkladě výsledků výše uvedených zjištění probíhá vyhodnocení té které lokality k výstavbě hlubinného úložiště. Z toho důvodu žalovaný ani Ministr neposuzovali námitky vztahující se k poměrování žalobkyní namítaných veřejných zájmů (ochrana vod, krajinného rázu a vlastnického práva) se zájmem na uskutečnění záměru. Proměřovali pouze možnou kolizi zájmu na stanovení PÚ s ostatními veřejnými zájmy, a neshledají ji. Ministr rovněž zdůraznil, že lokality zatím nebyly podrobeny geologickému průzkumu z důvodu nutnosti vypracování geologického projektu. Při jeho vypracování se zjišťuje, zda se zamýšlené práce nedostanou do střetu se zájmy chráněnými zvláštními právními předpisy.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

S výsledky zjištění budou obce seznámeny. Též zdůraznil, že kumulativní a synergické vlivy podléhají přezkumu při procesu EIA za situace, kdy by lokalita Janoch byla vybrána pro realizaci záměru. Upozornil též, že má se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB“) uzavřenou dohodu, díky níž konzultuje koncepční a bezpečnostní aspekty všech fází přípravy hlubinného úložiště, není tedy pravdou, že by se SÚJB nevyjádřil. Též zdůvodnil, že ukládání jaderného odpadu v zahraničí nepřípadá v úvahu z důvodu neexistence smlouvy s jiným členským státem.

2. Průběh soudního řízení.

5. Žalobkyně v žalobě nejprve namítala, že žalovaný i ministr měli poměřit zájem na vybudování hlubinného úložiště s několika kolidujícími veřejnými zájmy, na něž žalobkyně upozorňovala, již v řízení o stanovení PÚ, i když nedisponoval komplexními informacemi stran geologických podmínek lokality. Jednalo se o veřejný zájem na ochraně vod, přírody a krajiny a vlastnického práva. V napadeném rozhodnutí absentuje vypořádání se žalovaného s těmito protichůdně stojícími veřejnými zájmy. Tuto vadu nezhojil ani Ministr v napadeném rozhodnutí. Z toho důvodu jej žalobkyně označila nepřezkoumatelným.
6. Výše uvedené závěry žalobkyně dovodila s ohledem na vysokou míru pravděpodobnosti realizace záměru. Žalovaný měl aplikovat § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a Českém geologickém úřadu (dále jen „geologický zákon“) obdobně, nikoliv přiměřeně (srov. rozsudky NSS 7 As 70/2009-190 z 17. 12. 2010, 7 As 59/2009-142 z 23. 9. 2009 či 4 As 38/2022-34 z 22. 9. 2022). Takový postup podpořila i judikatura týkající se územní dokumentace, která byla podle názoru žalobkyně na projednávaný případ přílehlavá. Žalovaný opřel své závěry o rozsudek NSS 4 As 155/2018-63. Podle domnění žalobkyně však jeho východiska nemohl použít v projednávaném případě, neboť skutkový stav je odlišný a vybudování hlubinného úložiště v lokalitě Janoch je vysoce pravděpodobné. Žalovaný námítky žalobkyně týkající se kolize veřejných zájmů na vybudování hlubinného úložiště bagatelizoval a pro jejich údajnou předčasnost je nevypořádal. Schválně celý proces rozštěpil do několika fází a jednal tak v rozporu se zásadou procesní ekonomie. Žalobkyně kategoricky odmítla i názor žalovaného, že zájem na výstavbě hlubinného úložiště automaticky převáží nad jakýmkoliv jiným zájmem.
7. Žalobkyně konstatovala, že lokalita Janoch nemá vhodné geologické podmínky. Současně poukázala, že není vědecky ověřené, proč Ministerstvo průmyslu a obchodu zařadilo tuto lokalitu do Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem ČR. Jediným důvodem byla představa málo kladeného odporu místními. V té souvislosti poukázala na nutnost posuzovat kumulativní a synergické vlivy všech zdrojů negativních vlivů, k čemuž nedošlo, ačkoliv stanovení PÚ vytvořilo předpoklad pro budoucí zatížení území lidskou činností nad únosnou a přípustnou míru.
8. I pokud žalobkyně odhlédne od výše uvedených pochybení, žalovaný i Ministr nedostatečně zohlednili zájem na stanovení PÚ a na něj navazujících geologických prací s veřejným zájmem na ochraně vod, přírody a krajiny (zejména krajinného rázu) a vlastnického práva, které blíže v žalobě rozvedla.
9. Žalobkyně se nebude moci účastnit procesu zpracování a schvalování projektu geologických prací. Schválený projekt přitom bude pro výsledné stanovení lokality pro vybudování hlubinného úložiště stěžejní. Z toho důvodu měl žalovaný zkoumat střet zájmů již v řízení o stanovení PÚ. Protože tak neučinil, zkrátil žalobkyni na jejím právu na spravedlivý proces.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

10. Dále žalobkyně upozornila na chybějící stanovisko SÚJB ke stanovení PÚ v těsné blízkosti Jaderné elektrárny Temelín. Dále poukázala na strohou reakci žalovaného i Ministra na ukládání radioaktivního odpadu v zahraničí. Podle jejího domnění zároveň oba nesprávně vyhodnotili vážnost vyjádření Městského úřadu Týn nad Vltavou. Nedostatečně se k němu i vyjádřili.
11. Dne 9. 6. 2025 soud **vyrozuměl jemu známé osoby zúčastněné na řízení** 1), 2) a 4) a 10. 6. 2025 osobu zúčastněnou na řízení 3) o probíhajícím řízení s výzvou k uplatňování jejich práv. Všechny možnosti využily. Dne 14. 7. 2025 se do řízení z vlastní iniciativy přihlásily ještě osoby zúčastněné na řízení 5) – 7). Soud poté 24. 7. 2025 vyvěsil na své úřední desce ve smyslu § 34 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) vyrozumění o probíhajícím řízení s výzvou osobám zúčastněným na řízení k uplatňování jejich práv. Žádná další osoba zúčastněná na řízení této možnosti nevyužila.
12. **Osoba zúčastněná na řízení 1)** (dále jen „SÚRAO“) jako jediná připojila obsáhlé vyjádření k žalobě, v němž nejprve odkazovala na rozsudky NSS 4 As 155/2018-63, 9 As 121/2018-47 a 2 As 377/2018-61, které podkládají správnost postupu žalovaného ohledně poměrování zájmu na vybudování hlubinného úložiště a ostatních veřejných zájmů až v možném navazujícím řízení. Aktuálně bylo třeba brát v potaz jen kolidující zájmy se samotným prováděným průzkumem. Geologické práce, jímž nutně předchází schválení PÚ a vypracování projektu geologických prací, mají za úkol přinést data pro účely popisu a výběru finální a záložní lokality hlubinného úložiště. Uložení radioaktivního odpadu v zahraničí není objektivně možné s ohledem na § čl. 4 odst. 4 Směrnice 2011/70/Euratom a § 102 odst. 7 zákona č. 263/2016 Sb., atomového zákona.
13. Existence zdrojů vody je v lokalitě předvídaná a upozornění na lokální zdroje vody využije projektant při zpracovávání projektu. Shodně tak jako možné problematické aspekty z oblasti ochrany přírody a krajiny. V rámci projektu se totiž musí vyřešit veškeré střety zájmů, k nimž může v rámci prováděných geologických prací dojít. Samotné stanovení PÚ nezakládá oprávnění SÚRAO na uskutečnění jakéhokoli zásahu do výše zmíněných veřejných zájmů. Byť je schvalování a vypracování projektu mimoprocesní záležitostí, vyjadřuje se k němu krajský úřad, který hájí veřejné zájmy.
14. Synergické a kumulativní vlivy nebylo nutné posoudit v tomto řízení. V případě realizace záměru bude nutným podkladem závazné stanovisko EIA, v němž by se posoudil konkrétní vliv úložiště na životní prostředí. V rámci tohoto procesu by se posuzovaly i synergické a kumulativní vlivy. SÚRAO dále konstatovala, že nebylo potřebné žádné závazné stanovisko SÚJB, neboť se nevedlo řízení podle atomového zákona. Zmínila, že je napadené rozhodnutí přezkoumatelné a vyjádření Městského úřadu Týn nad Vltavou není závazným stanoviskem, ale vyjádřením subjektivních názorů.
15. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** nesouhlasil s tvrzením o odlišném skutkovém a právním stavu oproti věci 4 As 155/2018-63. Nevyloučil, že ze všech lokalit nakonec nebude vybrána žádná. Žalovaný nerezignoval na posouzení veřejných zájmů na dalším průzkumu a žádný kolidující zájem se zájmem na průzkumu lokality Janoch neshledal. Zdůraznil, že je v zájmu státu, aby byla vybrána nejbezpečnější lokalita. Vypořádal se se všemi námitkami. Dostatečně se zabýval i možnou kumulací negativních vlivů na území vybudováním hlubinného úložiště a upozornil, že před samotným výběrem lokality je nutné území prozkoumat a vypracovat další studie. Výsledky geologického průzkumu (byť jsou podkladem klíčovým) pak budou jedním z mnoha podkladů, na jejichž základě SÚRAO

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

vybere konkrétní lokalitu. Projektování geologických prací chronologicky navazuje na rozhodnutí o stanovení PÚ a obsahuje řešení střetu zájmů včetně potřebných rozhodnutí, které vedou k bezpečnému provedení projektovaných prací. Postupoval v souladu s geologickým zákonem. Neprosazoval zájem na vybudování úložiště, pouze poznamenal, že vážné zájmy (CHKO, velká města atd.), jež by nad ním mohly převážet, byly vyloučeny již při výběru konkrétních čtyř lokalit. Žalovaný však v této fázi rozhodl pouze o tom, že provedení průzkumných prací je v lokalitě za dodržení všech předpisů možné.

16. **Žalobkyně v replice** zopakovala svou dosavadní argumentaci a nad její rámec uvedla, že na jednu stranu žalovaný tvrdil, že na posuzování záměru a jeho kolize bude čas v budoucích fázích řízení, na druhou stranu vyčetl žalobkyni, že v žalobě nepoukázala na konkrétní zájmy. Proto tyto zájmy znovu rozvedla. Žalovaný opakovaně zlehčoval kumulaci vlivů na žalobkyni i její obyvatelstvo. Žalobkyně považovala za velmi nepravděpodobné, že by SÚRAO nakonec žádnou lokalitu nevybrala, a to i s ohledem na vynaložené náklady. Judikatura týkající se soudy zakázané tzv. salámové metody se uplatní i v projednávaném případě, neboť ani zde není vhodné fázovat posuzování kolize veřejných zájmů a odkládat posouzení námitek do dalšího řízení.
17. **Při soudním jednání 18. 12. 2025** účastníci shrnuli obsah svých procesních podání a setrvali na svých návrzích. Žalobkyně navrhla jako důkaz mapu s vyznačenými zdroji zatížení, které se již v lokalitě nacházejí, ale soud tento důkaz nepovažoval za potřebný pro posouzení věci z důvodů uvedených níže.

3. Posouzení věci.

3.1. Podmínky řízení a právní východiska.

18. Soud nejprve shledal, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, podala ji včas oprávněná osoba. Následně přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s., jakož i z hlediska vad, k nimž by byl povinen přihlídnout z úřední povinnosti. Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
19. Podle § 34 odst. 1 písm. b) zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, (dále jen „*horní zákon*“), je třeba stavbu hlubinného úložiště posuzovat jako jeden ze zvláštních zásahů do zemské kůry. Jeho odst. 2 podává, že se na uvedené zásahy včetně vyhledávání a průzkumu přiměřeně použije § 11 horního zákona, který se jinak vztahuje na vyhledávání a průzkum ložisek vyhrazených nerostů a výhradních ložisek nevyhrazených nerostů. Ten stanoví, že tuto činnost lze provádět jen na průzkumném území stanoveném podle zvláštního předpisu. Tím je geologický zákon, konkrétně jeho § 22a a § 4a. Z § 22a geologického zákona plyne, že je při vyhledávání a průzkumu vhodné lokality pro zvláštní zásah do zemské kůry potřeba postupovat „*obdobně*“, jako by se jednalo o vyhledávání a průzkum výhradního ložiska, tj. v režimu podle § 4a geologického zákona.
20. Výše uvedený § 4a geologického zákona se má v souladu s dikcí § 22 geologického zákona použít při vyhledávání a průzkumu vhodné lokality pro zvláštní zásah do zemské kůry „*obdobně*“. Na to upozorňovala i žalobkyně. Pro pořádek však soud uvedl, že se jedná o nepřesnost, kterou korigoval NSS v rozsudku 9 As 121/2018-47 z 15. 8. 2019: „*vůdčím principem užití příslušných ustanovení geologického zákona je právě princip přiměřenosti. Zvláštní zásahy do zemské kůry jsou činností výrazně odlišnou od vyhledávání a průzkumu ložisek výhradních nerostů, činností relativně nově upravenou (zatímco dobývání nerostů je*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

činností s dlouhou historií), užívají se při ní relativně nové technologie a činnost může sledovat jiné cíle z hlediska společenského i ekonomického. Je tedy pochopitelné, pokud se „pravidla hry“ dle geologického zákona pro průzkum a dobývání nerostů nepoužijí mechanicky, ale naopak „jen“ přiměřeně na zvláštní zásahy do zemské kůry ve smyslu § 34 odst. 1 horního zákona. Tímto prizmatem je třeba také korigovat výklad § 22a odst. 1 geologického zákona a slova obdobně, které je v tomto ustanovení poněkud nevhodně užito, přičemž nevhodnost je patrná z účelu právní úpravy a výslovného znění § 34 odst. 2 horního zákona.“ Závěr je tedy takový, že § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích aplikují správní orgány pro stanovení PÚ „přiměřeně“, nikoliv mechanicky, jak namítala žalobkyně.

3.2. Poměrování zájmu na vybudování hlubinného úložiště s ostatními veřejnými zájmy v řízení o stanovení PÚ.

21. Žalobkyně namítala, že žalovaný i Ministr měli poměřit zájem na vybudování hlubinného úložiště s možnými kolidujícími veřejnými zájmy již v řízení o stanovení PÚ, a to i přesto, že nedisponovali komplexními informacemi o geologických podmínkách lokality. Ministr setrval na závěrech žalovaného a námitky týkající se kolize uvedených zájmů nevypořádal. Důvodem byla potřeba poměřovat tyto zájmy až v řízení o realizaci záměru v konkrétní lokalitě.
22. Soud předesílá, že NSS se spornou právní otázkou již zevrubně zabýval zejména v rozsudku 4 As 155/2018-63 a na něj navazujících rozsudcích 9 As 121/2018-47 či 2 As 377/2018-61 z 29. 5. 2020, které se též týkaly stanovení průzkumného území pro zjištění podmínek pro budování hlubinného úložiště, byť v jiných lokalitách. O podobnosti skutečností posuzovaných ve zde projednávaném případě a ve zmíněných rozsudcích NSS neměl soud pochyb. Ve všech případech šlo o výklad stejných ustanovení horního a geologického zákona. Jediným rozdílem byly odlišné lokality, jejich počet (zde konkrétně čtyři) a identita účastníků řízení, potažmo osob na řízení zúčastněných. Tyto odlišnosti však nejsou právně významné a právní názor z výše rozvedených rozsudků lze tak plně aplikovat na projednávanou věc.
23. NSS ve všech odkazovaných rozsudcích poznamenal, že je pro posouzení míry hodnocení žádosti o stanovení PÚ významné, zda jde o průzkum, jenž může vést k následné těžbě ložiska (7 As 70/2009-190, 7 As 59/2009-142, 4 As 38/2022-34), nebo se jedná o geologický průzkum, který má sloužit pouze k ověření, zda je v dané lokalitě vůbec možné její následné využití k požadovaným účelům, obzvláště má-li stanovení průzkumných území sloužit toliko k vytipování možných území, z nichž pouze na některém proběhne následné využití (4 As 155/2018-63, 9 As 121/2018-47, 2 As 377/2018-61).
24. V druhém případě by bylo přísné požadovat po správních orgánech, aby se zabývaly otázkou existence veřejných zájmů spjatých s využitím území, protože není ani s jistotou dáno, zda na fázi geologického průzkumu budou navazovat další procesní fáze. Výsledky tohoto průzkumu jsou pro další postup klíčové. Jak uvedl NSS ve zmiňovaném rozsudku 4 As 155/2018-63: „V době rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území nejsou k dispozici kompletní relevantní informace umožňující posoudit, která lokalita je pro vybudování hlubinného úložiště nejvhodnější, a SÚRAO, resp. správní orgány ani nemohou být objektivně schopny předložit informace ke všem možným variantám případné konečné realizace.“
25. V nynější věci SÚRAO žádala o průzkum, jenž má sloužit k ověření, zda je realizace hlubinného úložiště v dané lokalitě vůbec možná. Lokalita Janoch představuje jen jednu ze čtyř alternativ. Proto není s jistotou dáno, zda na fázi geologického průzkumu budou

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

navazovat další procesní fáze směřující k samotné výstavbě hlubinného úložiště. Může a nemusí k nim dojít, jak shodně poukázal ve svém vyjádření i žalovaný (s. 2). Geologický průzkum slouží jen k tomu, aby SÚRAO získala potřebné informace o tom, zda je daná lokalita vhodná. Rozhodně to neznámá, že je vysoce pravděpodobné, že bude lokalita Janoch vybrána pro realizaci záměru, jak tvrdila žalobkyně. Pravděpodobné naopak je, že u tří lokalit k navazujícím fázím procesu vůbec nedojde (dvě vybrány nebudou a třetí bude záložní). V souladu s výše rozvedenou judikaturou by za této situace bylo předčasné a neúměrně přísné požadovat po správních orgánech, aby se zabývaly otázkou existence veřejných zájmů bránících výstavbě hlubinného úložiště samého. Ostatně by pro to neměly ani potřebné podklady, které teprve vyjdou najevo po provedení průzkumných prací.

26. Z výše uvedených důvodů soud neshledal příslušnými žalobkyní odkazované rozsudky NSS 7 As 70/2009-190 či 7 As 59/2009-42, neboť se skutkově i právně odlišují. V těchto věcech bylo vysoce pravděpodobné, že pokud budou průzkumné práce úspěšné, požádá soukromý investor o povolení nutná pro dobývání nerostu samého. V takové situaci by skutečně bylo nevhodné vyčkávat s posouzením veřejných zájmů do další fáze, když právě ta bude logicky následovat v případě, kdy se průzkum povede. Zatímco v projednávaném případě fáze povolovacího procesu nemusí vůbec nastat, respektive není vysoce pravděpodobné, že plynule naváže, a jestli ano, neví se, u které ze čtyř lokalit tomu tak bude. Může se totiž stát i to, že výstavbě budou vyhovovat všechny lokality. Stanovení té výsledné pak bude jen otázkou detailního poměrování.
27. Soud následně neshledal ani podobnost mezi projednávaným případem a rozsudky NSS 1 Ao 7/2011-526 z 21. 6. 2012, 50 A 24/2012-64 z 26. 2. 2013 či 1 As 236/2018-86 z 17. 12. 2021. Žalobkyně v souvislosti s nimi upozorňovala na tzv. salámovou metodu. V tomto případě soud neshledal obcházení zákona ze strany SÚRAO či žalovaného a Ministra. Současným cílem bylo stanovení PÚ, které bylo nutným předpokladem pro výkon průzkumných prací v lokalitě. Žalovaný posuzoval lokalitu jako celek ve vztahu ke všem veřejným zájmům. Nevyčleňoval svévolně jednotlivé části. Mířila-li žalobkyně na skutečnost, že žalovaný ani Ministr neposuzovali střet zájmů na výstavbě hlubinného úložiště, soud poznamenává, že tento postup byl zcela souladný s judikaturou a nedělili jím záměrně řízení na několik částí. Vybere-li na základě výsledků průzkumných prací SÚRAO lokalitu Janoch pro realizaci záměru, spustí se proces, v němž by byl vliv stavby hlubinného úložiště posuzovaný jako celek, a to v rámci procesu EIA.
28. Jak správně poznamenal žalovaný na straně 4 vyjádření k žalobě, v řízení o výběru lokality ve smyslu § 4 odst. 1 a 2 zákona č. 53/2024 Sb., o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu, se budou moci dotčené obce bránit i poté, co SÚRAO Ministerstvu průmyslu a obchodu navrhne hlavní a záložní variantu. V případě, že mezi nimi bude lokalita Janoch, bude se moci žalobkyně bránit pomocí vyjádření k návrhu, který bude podkladem pro určení umístění hlubinného úložiště vládou podle § 4 odst. 3 výše uvedeného zákona. Soud neshledal, že by žalovaný a Ministr jakkoliv bránili žalobkyni hájit její práva.
29. Soud přisvědčil žalovanému i Ministrovi, že otázka, zda jiný veřejný zájem nepřevýšil zájem na stanovení průzkumného území, má být zkoumána především ve vztahu k těm činnostem, které mohou být konány na základě rozhodnutí o stanovení průzkumného území (tj. průzkum), bez vazby na další případné využití území (srov. rozsudek NSS 4 As 155/2018-63, bod 42). Žalovaný ani Ministr nepochybili, když žalobkyni s námitkami týkajícími se střetu veřejných zájmů na ochranu vod, přírody a krajiny (zejména krajinného rázu) či

vlastnického práva se zájmem na vybudování hlubinného úložiště odkázali na hypoteticky možné budoucí navazující řízení a nevypořádali je v řízení aktuálním. Soud zároveň kategoricky odmítl, že by žalovaný či Ministr tvrdili, že zájem na vybudování hlubinného úložiště převyší jakýkoliv veřejný zájem. Pouze správně poznamenali, že se námitkami v tomto řízení nebudou zabývat.

30. Žalobkyně těmito veřejnými zájmy argumentovala napříč celou žalobou. S ohledem na zájem na ochraně vod se jednalo zejména o ohrožení podpovrchových vod vybudováním prostoru o velikosti 5 km² v hloubce 500 metrů pod povrchem země. K zájmu na ochraně přírody a krajiny žalobkyně uváděla, že výstavbou hlubinného úložiště dojde k vykácení zhruba 26,5 ha lesa, mezideponie rubaniny bude pravděpodobně umístěna na zemědělském půdním fondu, čímž dojde přinejmenším k jeho ovlivnění, ne-li znehodnocení, a nakonec by záměr mohl ohrozit přírodní rezervaci Karvanice. Žalobkyně dále uvedla, že hlubinné úložiště bude vidět ze všech stran v širokém okolí, čímž dojde k narušení krajinného rázu. K zájmu na vlastnickém právu vyjádřila své obavy o dodržení politických slibů, kompenzací spojených s realizací záměru a o nemovitosti v blízkosti jeho realizace. Protože však bude poměřování těchto zájmů podstatou možného navazujícího řízení, soud se jimi dále nezabýval.

3.3. Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v ČR a posouzení kumulativních a synergických vlivů.

31. Dále žalobkyně sdělila, že by její nesouhlas s umístěním hlubinného úložiště do lokality Janoch neměl mít menší váhu, než nesouhlas obcí, které jej vyslovily dříve a byly z procesu vyloučeny. Touto námitkou žalobkyně mířila na samotné zařazení lokality Janoch mezi lokality vhodné pro hlubinné úložiště schválené usnesením vlády.
32. Soud zjistil, že po založení SÚRAO bylo analyzováno 11 lokalit vhodných pro hlubinné úložiště. V letech 2003-2005 bylo provedeno podrobné hodnocení šesti vybraných lokalit. Jeho výsledky vedly k doporučení pro další výzkum; v letech 2011-2017 byly na seznam postupně přidány další tři lokality. Lokalita Janoch byla jednou z nich. Celkově tedy na devíti lokalitách probíhaly v letech 2014-2019 geologické práce (např. geofyzikální výzkumy), po nichž vláda usnesením č. 1350 z 21. 12. 2020, na základě multikriteriálního hodnocení a doporučení SÚRAO, vybrala 4 lokality (Březový potok, Horka, Hrádek a Janoch) pro další navazující práce – geologický průzkum.
33. K této námitce se Ministr v napadeném rozhodnutí na straně 14 vyjádřil tak, že žalovanému nepřísluší při stanovení PÚ hodnotit výběr lokalit. Přesto pro větší informovanost dotčených obcí vyzval SÚRAO, aby doplnila způsob, jakým k výběru lokalit dochází. Soud tento krok považoval za vstřícný, nikoliv však nezbytný, neboť jak žalovaný správně poznamenal, nepříslušelo mu v řízení o stanovení PÚ hodnotit výběr lokalit schválený usnesením vlády pro navazující geologické práce.
34. Žalobkyně namítala, že žalovaný ani Ministr neposoudili významné kumulativní a synergické vlivy hlubinného úložiště s dalšími záměry v území (Jaderná elektrárna Temelín, rozvodna Kočín, průmyslová lokalita na úpravu kalů a neukončené sanace ekologické zátěže MAPE Mydlovary). Námitku navázala na hlubinné úložiště, jakožto výsledek záměru, nikoliv na činnosti spojené s PÚ.
35. K tomu soud uvádí, že bude-li lokalita Janoch nejvhodnější pro realizaci záměru, bude výstavba hlubinného úložiště nejprve nutně podléhat posouzení jejích vlivů na životní

prostředí podle § 4 odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, jehož výstupem je závazné stanovisko EIA. To bude závazným podkladem pro navazující řízení. S ohledem na to, že do dnešního dne neproběhly průzkumné práce a SÚRAO nevybrala konkrétní lokalitu pro stavbu hlubinného úložiště, kterou by navrhla Ministerstvu průmyslu a obchodu, je bližší posuzování dopadů na životní prostředí v rámci procesu EIA předčasné.

3.4. Poměrování zájmů na stanovení PÚ a ostatních veřejných zájmů.

36. Nyní se soud již přesunul ke skutečné podstatě řízení o stanovení PÚ. Nepřisvědčil žalobkyni, že se žalovaný a Ministr v nedostatečné míře zabývali otázkou, zda neexistuje jiný veřejný zájem, který by převážil nad zájmem na stanovení průzkumného území ve smyslu § 4a odst. 6 geologického zákona.
37. Úkolem žalovaného v řízení o stanovení průzkumného území bylo porovnat jednotlivé, mnohdy protichůdné, veřejné zájmy a přezkoumatelným způsobem svou úvahu zdůvodnit (srov. rozsudek NSS 7 As 70/2009-190).
38. Soud nejprve považuje za vhodné uvést, že posláním soudní ochrany je ochrana veřejných subjektivních práv, nikoliv ochrana práva objektivního, tj. přezkum obecné zákonnosti činnosti správních orgánů (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS 8 As 47/2005-86 z 21. 10. 2008). Judikatura zdůrazňuje, že rozsah skutečností, které je žalobce v soudním řízení oprávněn namítat, se primárně (nikoliv výlučně) odvíjí od důvodu jeho účastenství v řízení před správním orgánem (srov. rozsudky NSS 9 As 238/2015-38 z 29. 9. 2016, 6 As 352/2023-43 z 4. 9. 2024 a 2 As 11/2023-35 z 27. 3. 2024).
39. Žalobkyně je veřejnoprávní korporací, která má právo na samosprávu. Účast žalobkyně vycházela z jejího práva na samosprávu, které bylo dotčeno projednávaným stanovením PÚ v lokalitě Janoch, jež zasahuje do katastrálního území žalobkyně. Byla tedy věcně legitimovaná k uplatnění žalobních bodů, které se dotýkají jejího území a jejích občanů. K uplatnění žalobních bodů, které vybočují z tohoto rámce, by byla věcně legitimována tehdy, pokud by předložila argumentaci, která by vysvětlila, proč se jí takový zásah přeneseně též dotýká.

3.4.1. Zájem na ochraně vod.

40. Žalobkyně namítla, že nemovitosti v nejbližších obcích (k.ú. Nová Ves, Jeznice, Purkarec, Kočín), stejně jako nejbližší samoty (Coufalka, Strouha, Krejčárka), zásobují pouze soukromé studny a vrtty. Geologické práce však mohou způsobit úbytek podzemních vod. Žalovaný v rozhodnutí o stanovení průzkumného území vágně uvedl, že provedené vrtty bude monitorovat. Neupřesnil ale, jak bude monitoring provádět, jak často a jak bude postupovat, pokud k ovlivnění zdrojů vody skutečně dojde. Tento nedostatek v odůvodnění nezahladil ani Ministr.
41. Soud zdůrazňuje, že žalobkyně omezila přezkum pouze na úbytek podzemních vod, jenž by měl způsobit nedostatek vody pro přilehlé obce a samoty. Soud se tedy níže nezabýval možným znečištěním vody ani souvisejícím zhoršením její jakosti.
42. Žalovaný se poměřováním zájmu na stanovení PÚ a zájmu na ochraně povrchových a podzemních vod podrobně zabýval na stranách 14-15 prvostupňového rozhodnutí. Ministr pak na straně 12 napadeného rozhodnutí pouze doplnil vypořádání žalovaného o odkaz na § 37 odst. 2 horního zákona a § 29 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách. Oba posuzovali

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

tento veřejný zájem ve vztahu k celé lokalitě Janoch, bez bližšího zaměření na konkrétní obce či samoty. Bylo tomu tak, protože z logiky věci až samotný projekt geologických prací stanoví přesné umístění vrtů a tím pádem i obce a samoty, jejichž vodních zdrojů by se čistě hypoteticky snížení hladiny vody mohlo dotknout.

43. Žalovaný nejprve zopakoval vyjádření Magistrátu města České Budějovice, který sdělil, že v ploše navrženého průzkumného území nejsou ochranná pásma vodních zdrojů ani jiná chráněná území, s výjimkou lokálních zdrojů podzemní vody k zásobování místních vodovodů, které jsou převážně mělké v místech pramenišť. V jižním a severozápadním cípu území se nachází vodovodní řad pro veřejnou potřebu. V tom kontextu se blíže zabýval právě veřejným zájmem na zachování lokálních zdrojů podzemní vody. Zásadní východiska mu poskytla sdělení zástupce České geologické služby (dále jen „zástupce ČGS“) při ústním jednání v prvostupňovém řízení. Konkrétní pasáže v prvostupňovém rozhodnutí přímo parafrázoval.
44. Zástupce ČGS při ústním jednání k problematice povrchových, přípovrchových a podzemních vod nejprve uvedl, že: *„Lokalita Janoch, stejně tak jako ostatní lokality, jsou v tzv. krystalinických horninách, to jsou horniny, které obsahují větší množství povrchové vody v úrovních do 20 metru, maximálně do 40 metrů. Tam, kde končí zóna zvětrávání a rozvolnění, a začíná hornina čerstvá, homogenní, tam je vody velmi málo. Pro představu v hloubkách pod 50 metrů migruje voda malými puklinkami rychlostí pár centimetrů za 100 let, desítky centimetrů za tisíc let. Aby se nepoškodily přípovrchové zvodně, používá se technika, kdy se zaizoluje horní část vrtu až k místu, kde končí povrchové zvětrávání a kudy teče přípovrchová voda, ze které čerpají studny a lokální zdroje. Níže nezapažený nebo nezaizolovaný vrt je už v homogenní hornině, kde skoro žádná podzemní voda neproudí.“*
45. Dále vysvětlil, že: *„vrty budou dvojího typu. Bude 6 až 7 mělkých vrtů cílených na sledování hydrogeologického režimu. Jedná se o dvojice vrtů ve vzdálenosti 5 až 10 metrů. Jeden z nich bude hluboký do 30 metrů a jeden do sto metrů. Budou vzájemně odizolovány, tzn., že stometrový vrt bude mít prvních 30 metru zaizolováno, zapaženo. Cílem je sledovat mělký oběh, tj., co se děje do 30 metrů a co se děje pod hranicí zvětrávání. Vrty budou zapaženy plastovými pažnicemi s perforací a budou tam umístěny datalogery, a ty budou snímat hladinu, teplotu a další parametry, a mají za cíl ukázat, jak proudí mělká podzemní voda. Hluboké vrty se zaplní podzemní vodou, která tam bude stagnovat. Voda se z vrtů nebude čerpat. Měřicí přístroje budou měřit hladinu a teplotu vody. Předpokládá se, že tam nebudou žádné zlomy ani drcené zóny, bude to v homogenní masivní hornině, pararule. Předpokládá se, že stěna vrtu bude držet a nebude muset být vystrojen pažnicí. Vrty nebudou likvidovány, budou monitorovány po dobu řady let.“*
46. Z výše uvedených sdělení vyplývá, že vody pod povrchem země lze rozdělit na přípovrchové a podzemní. Žalovaný správně poukázal na to, že lokalitu Janoch tvoří krystalinické horniny, pro něž je charakteristické, že obsahují větší množství vody do 20 metrů (maximálně 40 metrů). To je mimo jiné hloubka, v níž končí povrchové zvětrávání a hloubka, kudy teče voda, z níž čerpají studně a lokální zdroje. To koresponduje i s vyjádřením Magistrátu města České Budějovice, které poukazovalo na to, že jsou lokální zdroje mělké v prameništích. Podzemní voda je jen malou součástí krystalinických hornin. Migruje malými puklinami rychlostí pár centimetrů za sto let. Mínila-li žalobkyně úbytek či ztrátu podzemní vody, pravděpodobně tím měla na mysli přípovrchové vody.
47. Právě přípovrchovou vodou se zabýval i žalovaný. Opřel se o odborná tvrzení zástupce ČGS, který srozumitelně popsal způsob, jakým pracovníci provádí a zabezpečují vrty. Co

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

se týče mělkých vrtů (do 30 metrů) a hlubokých vrtů (do 100 metrů), oba zasahují právě do oblasti „kritické“, tedy oblasti, v níž teče přípovrchová voda. Poukázal zejména na skutečnost, že budou zaizolované a zapažené. To znamená, že se zaizoluje horní část vrtu až k místu, kde končí povrchové zvětrávání a kudy teče přípovrchová voda. Pod úrovní zvětrávání se nachází homogenní hornina (hornina se skulinami), kde téměř žádná podzemní voda neproudí, jak již soud poznamenal. V té části hluboké vrty izolované ani zapažené nebudou a podzemní voda je bude postupně zaplňovat. Účelem ani jednoho z vrtů však není vodu čerpat, ale měřit její hladinu, proud a teplotu. Úbytek přípovrchové vody ve studních a lokálních zdrojích soud ve shodě s žalovaným neočekává.

48. Co se týče způsobu monitoringu, žalovaný skutečně výslovně neuvedl, jak bude probíhat. Soud se však domníval, že žalovaný ani Ministr nemuseli zacházet do takových detailů, aby popisovali podrobně a technicky, jakým způsobem budou zástupcem zmíněné dataloggery fungovat. Pro ovlivnění ztráty či úbytku vody není totiž podle názoru soudu podstatné např. kolik sběrů dat denně měřič provede, jak to technicky provádí atd. Podstatné naopak bylo, že žalovaný poukázal na zaizolování vrtů do hloubky 30 metrů, což je důležitý bezpečnostní faktor pro kvalitu i zachování vody, a také že dotčené obce ubezpečil, že z vrtů SÚRAO nebude vodu čerpat. Žalobkyně tyto závěry nijak věcně nezpochybnila.
49. Pro pořádek nakonec Ministr správně podotkl, že v případě jakýchkoliv neočekávaných komplikací zakládá zákon povinnost organizaci, která je způsobilá zajistit náhradní zdroj nebo dodávku, anebo uhradit náklady spojené s obstaráním zdroje vody. Tím dal ostatně odpověď žalobkyni na otázku: „*Co bude dělat SÚRAO v případě ztráty či podstatného úbytku vody?*“
50. Žalobkyně také zcela obecně namítla, že vrty a jiné geologické práce mohou ohrozit povrchové vody v nádrži Hněvkovice, která je hlavním zásobovacím zdrojem vody pro Jadernou elektrárnu Temelín. K prokázání svých tvrzení nenavrhla žádný důkaz. Její tvrzení nedokládá ani správní spis. Ministr žalobkyni ubezpečil, že geologické práce žádným způsobem nádrží neovlivní. Soud jeho reakci rozvedl tak, že žalovaný stanovil SÚRAO podmínkou č. 2 ve výroku II. prvostupňového rozhodnutí povinnost provádět průzkumné práce tak, aby zamezila ovlivnění vodního režimu. Do tak širokého vymezení spadá bez pochyb i nádrž Hněvkovice. Vázána touto podmínkou bude následně SÚRAO, resp. jí pověřený zpracovatel při projektování geologických prací, postupovat tak, aby zejména při provádění vrtů nenarušil toto vodní dílo (projektu geologických prací věnoval soud podkapitolu 3.5 rozsudku).
51. Nakonec, co se týče kontextu žalobkyní rozvíjené argumentace, z pohledu soudu mířila tuto námitku spíše na ohrožení nádrže stavbou hlubinného úložiště. Upozorňovala, že Ministr i žalovaný sice uvedli, že pokud by hydrogeologický průzkum ukázal, že by záměr ohrožoval nádrž Hněvkovice, půjde o vylučující kritérium, svůj závěr však nepodložili žádným hydrogeologickým posouzením. Za prvé, žalovaný ani Ministr neměli povinnost reagovat na hypotetické střety zájmů při řízení týkajícího se realizace stavby hlubinného úložiště (srov. podkapitolu 3.2. rozsudku). Za druhé, žalobkyní spatřovaný nedostatek v hydrogeologickém posouzení byl zcela předčasný. Hydrogeologický průzkum je totiž součástí geologických prací, které teprve proběhnou, tudíž i jejich výsledky budou jedním z mnoha podkladů pro výběr hlavní a záložní lokality pro realizaci záměru. Tedy pokud hydrogeologické práce ukáží, že realizace záměru ohrozí nádrž Hněvkovice, půjde o vylučující kritérium, jak správně poznamenal žalovaný i Ministr.

3.4.2. Zájem na ochraně přírody a krajiny, zejména krajinného rázu.

52. Žalobkyně se domnívala, že stanovením PÚ dojde k trvalému narušení krajinného rázu. Svou argumentační linii však rozvíjela ve vztahu k vyjádření Městského úřadu Týn nad Vltavou. Ten ale nepoukazoval na narušení krajinného rázu ve vztahu ke stanovení PÚ, ale k výstavbě hlubinného úložiště. Žalobkyně znovu zaměňovala podstatu aktuálního řízení s podstatou možného navazujícího řízení. Žalovaný se vlivem průzkumných prací na krajinný ráz zabýval na straně 15 svého rozhodnutí. Uvedl, že jej geologický průzkum může ovlivnit snad pouze přechodně a krátkodobě. Ministr na straně 13 svého rozhodnutí doplnil, že vlastní průzkumné práce krajinný ráz nijak neovlivní. Lze tedy shrnout, že geologické práce nebudou představovat trvalý zásah do krajinného rázu, jak tvrdila žalobkyně. Takový zásah by mohla znamenat až samotná výstavba areálu hlubinného úložiště. Na to shodně poukázal žalovaný i Ministr. Takové posouzení však nebylo předmětem tohoto řízení. Ministr i žalovaný správně pouze konstatovali, že vliv stavby bude předmětem dalšího hodnocení v případném následném řízení, vybere-li SÚRAO lokalitu Janoch jako nejvhodnější.
53. Žalobkyně poukázala i na migrační koridor velkých savců a obojživelníků. Podle jejího domnění se žalovaný ani Ministr nevypořádali s jejich ochranou. Z mapy střetů zájmů, jež je přílohou č. 2 žádosti SÚRAO o stanovení PÚ ZZZK v lokalitě Janoch vyplývá, že přes území žalobkyně biokoridory skutečně vedou. Žalovaný se touto problematikou zabýval na straně 15 svého rozhodnutí a Ministr na straně 13 svého rozhodnutí. Shodně konstatovali, že na místě probíhá biologický screening, jehož účelem je zjistit stav chráněných druhů rostlin a živočichů. To ostatně vyplývá i z protokolu z ústního jednání v řízení před žalovaným (s. 12). Jejich výskyt může vyloučit provádění kopných a vrtných prací v místech jejich výskytu. Není však důvodem, pro nějž by SÚRAO nemohla průzkumné práce provést v požadovaném rozsahu, a to za předpokladu že při nich bude postupovat v souladu s požadavky orgánu ochrany přírody a tyto chráněné druhy neohrozí. V nezbytném případě bude povinností žadatele opatřit si výjimku ze zákazů pro konkrétní zásahy ve smyslu § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.
54. Soud k tomu doplňuje, že výsledky screeningu budou zcela jistě jedním z podkladů pro projekt geologických prací, při jehož tvorbě zpracovatel mimo jiné identifikuje i zájmy ochrany přírody a krajiny, jichž se geologické práce dotýkají (§ 6 odst. 2 geologického zákona). Následně přizpůsobuje práce právě jejich ochraně. Žalovaný i Ministr se zabývali ochranou savců a obojživelníků v migračních koridorech v míře, která odpovídala podstatě řízení. V souladu §§ 6, 14 a 22 geologického zákona podrobné zjišťování a řešení střetů zájmů spadá do projektování geologických prací (blíže podkapitola 3.5. rozsudku).
55. Na závěr žalobkyně vyjádřila svou nespokojenost ohledně trasy, po níž se do lokality bude dostávat technika provádějící geologické práce. K tomu soud poznamenává, že ji může zpracovatel projektu geologických prací z logiky věci stanovit až ve chvíli, kdy určí přesné lokace těchto prací (např. přesnou poloha vrtů atd.). V souladu s § 5 odst. 2 písm. c) vyhlášky č. 69/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek (dále jen „Vyhláška“) bude řešení dopravy zahrnuté v projektu geologických prací. Jak soud uvedl v předchozím bodě, i dopravu na místa realizace prací zpracovatel přizpůsobí možným dotčeným zájmům (v tomto případě koridorům savců a obojživelníků na území žalobkyně). Po schválení projektu krajským úřadem SÚRAO žalobkyni s projektem seznámí.

56. Žalobkyně ve své argumentaci upozornila na zájem na ochraně blízké ptačí oblasti (blíže nespecifikované), evropsky významné lokality Hlubocké obory, velkého území spadajícího do soustavy Natura 2000, přírodní rezervace Karvanice (v té se nachází komplex lipových a habrových doubrav, suťového lesa s četnými druhy ptáků a hmyzu, vzácné a ohrožené druhy rostlin a živočichů). Domnívala se, že stanovením PÚ dojde k jejich vážnému ohrožení. Přestože na tyto oblasti žalobkyně spolu s dalšími dotčenými obcemi upozorňovaly, žalovaný ani Ministr se s nimi podle jejího domnění nevypořádali a nezabývali se jejich možným narušením.
57. Již žalovaný však na straně 15 svého rozhodnutí poznamenal, že se v lokalitě Janoch nenachází žádná chráněná území spadající do soustavy Natura 2000 (evropsky významná lokalita, ptačí oblast). Krajský úřad Jihočeského kraje vydal 23. 7. 2021 pod č. j. KUJCK 83347/2021 stanovisko orgánu ochrany přírody z hlediska možného významného vlivu „*dílčí Aktualizace Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem*“, v němž vyloučil možnost ovlivnění příznivého stavu předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.
58. Hlubocká obora, jejíž součástí je přírodní rezervace Karvanice, se nachází mimo území obce. Žalobkyně se tak jala obrany zájmů, které mají svůj původ na území jiných obcí. Žádným způsobem však nevysvětlila, jak se možné zásahy do těchto oblastí dotknou jí samé (jejího území či obyvatel). Protože žalobkyně postrádá věcnou legitimaci, soud nemohl napadené rozhodnutí v uvedeném rozsahu meritorně přezkoumat.
59. Přesto soud poznamenává, že obdobné námitky pojala žalobkyně do rozkladu a zazněly i od ostatních dotčených obcí v prvostupňovém řízení. Žalovaný se k nim přezkoumatelně a dostatečně vyjádřil na straně 15 prvostupňového rozhodnutí. Podrobně rozvedl, jaký vliv stanovení PÚ na tyto zájmy má, jak se projevuje, zda lze negativním vlivům předejít, jak s nimi SÚRAO případně bude podle dostupných informací ve správním spisu do budoucna pracovat a z jakého důvodu je shledal jako zájmy, které nepřevyšují zájem na stanovení PÚ v lokalitě Janoch.

3.4.3. Zájem na ochraně vlastnického práva.

60. V kontextu ochrany vlastnického práva žalobkyně namítla, že žalovaný i Ministr bagatelizovali její obavy týkající se nesplněných polických slibů a kompenzací spojených s realizací výstavby hlubinného jaderného úložiště. Žalovaný pouze odkázal na atomový zákon a odmítl jakoukoliv souvislost popsaných obav a negativních dopadů spojených s napadeným rozhodnutím. Samotné podání žádosti o stanovení PÚ působí paniku a rapidní pokles poptávky po nemovitostech v dotčené oblasti a tím padají i jejich ceny.
61. Ani této námitce soud nepřisvědčil. Za prvé, tvrzení o rapidním poklesu poptávky žalobkyně žádným způsobem nedoložila. Pohybuje se tedy jen v rovině spekulací a domněnek. Ani správní spis neobsahuje jediný podklad, který by její tvrzení podpořil. Za druhé žalovaný ani Ministr nebagatelizovali obavy žalobkyně. Žalovaný ujistil žalobkyni, že z dostupných podkladů nevyplývá, že by výstavba areálu hlubinného úložiště proběhla v obydlených oblastech. V případě, kdy SÚRAO vybere lokalitu Janoch k realizaci záměru, se výsledná podoba areálu a jeho případné umístění bude odvíjet právě od průzkumných prací. V rámci příspěvků dotčeným obcím PÚ i možným navazujícím řízením o realizaci záměru odkázali na § 117 atomového zákona a § 2 nařízení vlády č. 35/2017 Sb., kterým se stanoví sazby poplatků za ukládání radioaktivních odpadů a výše příspěvků z jaderného účtu obcím a pravidla jejich poskytování, které zaručují dotčeným obcím příspěvky z jaderného

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

účtu. Žalovaný pak zcela správně poznamenal, že žalobkyně s těmito prostředky může nakládat podle svého uvážení.

3.4.4. Vliv stanovení PÚ Janoch na Hlubocký zlom.

62. Žalobkyně na několika místech rozkladu i žaloby poukázala na existenci Hlubockého zlomu, jakožto možného vylučujícímu kritéria pro provádění geologických prací. Žalovaný se jím zabýval na stranách 18-19 svého rozhodnutí a Ministr na straně 9 svého rozhodnutí. Shodně konstatovali, že neshledali v něm žádné ohrožení. Svůj závěr podložili poznatky, které přednesl zástupce ČGS na ústním jednání v průběhu prvostupňového řízení. Dotčené obce i žalovaného ubezpečil, že Hlubocký zlom je geologům dobře známá struktura, která leží v dostatečné vzdálenosti od průzkumného území. Geologové znají dobře jeho seismicitu i průběh a vytvořili geofyzikální profily pro jeho upřesnění. Hlubocký zlom nepředstavuje žádné ohrožení.
63. Výpověď zástupce ČGS je součástí protokolu o ústním jednání. Žalovaný ji interpretoval správně, souladně s jejím obsahem. Zástupce ubezpečil, že samotná seismicity Hlubockého zlomu není ohrožující. Navíc SÚRAO může geologické práce provádět jen na předem vyznačeném území. Jeho hranice jsou dostatečně vzdálené od Hlubockého zlomu, což geologové mohou říci s ohledem na jeho průběh a geofyzikální profily, které vytvořily pro jeho upřesnění. Závěr správních orgánů tak má oporu ve správním spisu a žalobkyně jej relevantně nezpochybnila.

3.5. Geologický průzkum.

64. Žalovaný i Ministr shodně se SÚRAO několikrát poukázali na projekt geologických prací, bez něhož SÚRAO nemůže geologické práce uskutečnit. Spolu se stanovením PÚ je projekt stěžejním předpokladem pro jejich faktické provedení. Námitku žalobkyně bylo třeba v tomto ohledu korigovat, neboť se domnívala, že projekt geologických prací je zásadním podkladem pro výstavbu hlubinného úložiště. Jsou to však geologické práce (§ 2 odst. 3 geologického zákona), pro něž je projekt geologických prací stěžejní (§ 6 odst. 1 geologického zákona). Projekt neschvaluje orgán veřejné správy ve správním či jiném řízení. Při projektování geologických prací zpracovatel vychází ze zhodnocení výsledků a poznatků získaných dřívějšími geologickými pracemi. Přitom zjišťuje, zda se geologické práce nedotýkají zájmů chráněných zvláštními předpisy (§ 6 odst. 2 geologického zákona).
65. Detailní postup jejich projektování a zjištění střetů zájmů upravuje § 4 odst. 6 Vyhlášky: „Při projektování zpracovatel projektu zjišťuje, zda se zamýšlené práce nedostávají do střetu se zájmy chráněnými zvláštními právními předpisy, a volí takové řešení geologického úkolu, které zajistí jeho soulad s ochranou těchto zájmů. Zjistí-li zpracovatel projektu takové zájmy chráněné zvláštními právními předpisy, které vylučují dosažení projektovaného cíle nebo vylučují realizaci záměru, pro něž jsou geologické práce projektovány, přeruší práce na projektu a oznámí zjištěné skutečnosti objednavateli. Zjištěné střety zájmů, které bude nutné před zahájením prací vyřešit, se uvedou v projektu s uvedením příslušných orgánů veřejné správy nebo jiných osob příslušných k jejich řešení.“
66. Prizmatem výše rozvedené právní úpravy je zjevné, že bez vyřešení střetu zájmů není možné geologické práce provádět. Stanovení PÚ je pouze jedním ze dvou nutných předpokladů pro jejich uskutečnění. Druhým předpokladem je zpracování a následné schválení jejich projektu. Projekt slouží k přesnému určení způsobu, jak provést geologické práce tak, aby při nich nedošlo k zásahu do veřejných zájmů (např. umístění vrtů v místě, kde nedojde

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

k narušení zdroje vody). Proto má odborný zpracovatel povinnost zjistit všechny hrozící střety zájmů (např. na ochraně vod či přírody a krajiny) a na základě těchto zjištění projektovat práce „na míru“ tak, aby byly v souladu s právními předpisy tyto zájmy chránícími (§ 22 geologického zákona). Správa úložišť radioaktivních odpadů v bodě 44 vyjádření k žalobě žalobkyni ubezpečila, že při charakterizaci střetávajících se zájmů bude zpracovatel reflektovat i zájmy, na něž žalobkyně či jiné dotčené obce upozornily v průběhu správního řízení (zájem na ochraně vod, přírody a krajiny atd.). Žalovaný ani Ministr proto nepochybili, když žalobkyni na několika místech svých rozhodnutí vysvětlovali, že okolnost, zda se konkrétní práce v rámci geologického průzkumu střetávají se zájmy chráněnými zvláštními předpisy, je základním bodem vypořádání v projektu geologických prací.

67. Zároveň může SÚRAO zadat zpracovateli tvorbu tohoto projektu až po stanovení PÚ. Podle § 5 odst. 3 Vyhlášky *u vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek se v projektu uvádí také zadavatel a údaje o stanoveném průzkumném území a podmínkách provádění prací, a to formou přílohy obsahující kopii rozhodnutí o stanovení průzkumného území*. I SÚRAO v bodě 88 vyjádření k žalobě poznamenala, že právě rozhodnutí o stanovení PÚ tyto podmínky určí a v rámci projektu je nutné je zohlednit. Prvostupňové rozhodnutí obsahuje celkem čtyři podmínky ve výroku II., které mají mimo jiné garantovat ochranu vodních zdrojů (povrchových i podpovrchových), přírody a krajiny a informovanost obcí, na jejichž území se nachází průzkumné území spojené s projektem geologických prací.
68. Žalobkyně si byla vědoma toho, že ke schválení projektu nedochází ve správním ani jiném řízení. Právě proto namítala, že žalovaný i Ministr porušili její právo na spravedlivý proces, když projekt neprojednávali již v řízení o stanovení PÚ. Soud v tomto kontextu odkázal na § 6 odst. 3 geologického zákona, podle něhož se k projektu vyjadřuje krajský úřad. Právě jeho úkolem bude při schvalování projektu chránit veřejné zájmy, které ve svém důsledku chrání i dotčené obce (např. ochrana vod, či přírody a krajiny).
69. Na základě geologického zákona tedy nepodléhá proces schvalování projektu správnímu řízení a dotčené obce skutečně nemají prostor pro svá vyjádření k jeho hotové verzi. Zákonodárce však pro zabezpečení co nejširší možné míry ochrany zájmů zakotvil jakousi „pojistku“ v podobě souhlasného vyjádření krajského úřadu s finální verzí projektu. Vzniknou-li krajskému úřadu pochybnosti, nabízí mu zákon posouzení Českou geologickou službou, či biologické nebo jiné odborné posouzení. Soud zároveň upozornil, že projekt zatím není na světě a z podstaty věci tedy nebylo možné, aby se k němu žalobkyně či žalovaný a Ministr jakkoliv vyjadřovali nebo z něho vycházeli.

3.6. Ostatní dílčí námitky.

70. Žalobkyně namítala, že žalovaný ani Ministr nemohli rozhodnout o stanovení PÚ bez souhlasu SÚJB, neboť PÚ je stanovené v těsné blízkosti Jaderné elektrárny Temelín. Činnosti, k nimž je nutné povolení SÚJB, upravuje § 9 atomového zákona. Stanovení PÚ do těchto činností nespadá, na což shodně poukázala i SÚRAO ve vyjádření k žalobě (s. 12-13). Pokud se snad žalobkyně domnívá, že potřeba povolení vyplývá z § 9 odst. 3 písm. a) atomového zákona, pak je třeba uvést, že tomu tak není, neboť při provádění geologických prací k žádnému nakládání s radioaktivním odpadem docházet nebude.
71. Navíc jak žalovaný, tak Ministr shodně poukázali na dohodu mezi SÚRAO a SÚJB, na jejímž základě tyto dvě strany smlouvy pravidelně konzultují koncepční a bezpečnostní aspekty všech fází přípravy hlubinného úložiště od roku 2014. SÚJB se k vývoji příprav

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

vyjadřuje pravidelně ve svých výročních zprávách a z jeho internetových stránek je zřejmé, že si jej stanovil za svou dlouhodobou prioritu. Žalovaný vyzval SÚJB k vyjádření stanovení PÚ. SÚJB jej neposkytl. Úvaha správních orgánů, že žádné připomínky ke stanovění PÚ nemá, tak byla zcela opodstatněná. Soud v postupu správních orgánů neshledal žádné pochybení.

72. Žalobkyně upozornila, že se žalovaný nevypořádal s vyjádřením Městského úřadu Týn nad Vltavou. Tyto nedostatky podle ní nezhojil ani Ministr v řízení o rozkladu. Vyjádření obce jen ledabyly označil za „vyjádření názoru“. Žalobkyně její vyjádření považovala za stěžejní, neboť jím upozorňovala na narušení krajinného rázu stanovením průzkumného území.
73. Soud shledal, že Městský úřad Týn nad Labem ve svém stanovisku skutečně upozorňoval na možné narušení krajinného rázu. Tento zásah však spojoval nikoliv se stanovením PÚ, jak tvrdila žalobkyně, ale s realizací stavby hlubinného úložiště. Neuvedl to výslovně, z kontextu vyjádření to nicméně vyplynulo. Poukázal na rozsáhlé odlesnění viditelného hřebetu kopce s těžní věží vysokou až 50 metrů, uvažované ponechání části rubaniny na trvalé deponii a do lokality přivedené dopravní sítě či zásah do rozsáhlého lesního komplexu (zábor celkem 26,5 ha). To plně koresponduje s doplněním žádosti z 1. 8. 2023, v níž SÚRAO na stranách 3-12 předkládala hrubou podobu stavby hlubinného úložiště a její možné dopady na okolí. Soud ve shodě s žalovaným i Ministrem několikrát rozvedl, že podstatou řízení o stanovění PÚ není realizace stavby hlubinného úložiště v lokalitě Janoch, ale vytyčení území, v němž SÚRAO provede geologický průzkum (hlubinné vrty, screening atd.) za účelem zjištění, zda je lokalita pro stavbu vůbec vhodná. Z toho důvodu nebylo jejich povinností námitky směřující do jiného řízení vypořádat v nyní projednávané věci. V takové situaci soud nespátl problém v označení budoucích námitek za dosavadní vyjádření názoru ohledně hypotetického budoucího řízení.
74. Žalovaný ani Ministr nezjistili, že by jiný členský stát na svém území umožňoval ukládání radioaktivního odpadu z ČR. Ani žalobkyně na žádný takový stát nepoukázala. Jelikož se podle čl. 4 odst. 4 směrnice Rady 2011/70/EURATOM má radioaktivní odpad primárně uložit v tom členském státě, v němž vznikl, nebyli povinni se touto alternativou výslovně zabývat.
75. Na závěr žalobkyně uvedla, že Ministr nedostatečně odůvodnil napadené rozhodnutí.
76. V první rovině této žalobní námítky konstatovala, že se nevyjádřil ke všem namítaným skutečnostem vztahujícím se k poměrování zájmu na vybudování hlubinného úložiště s ostatními veřejnými zájmy již v řízení o stanovění PÚ. K této otázce se soud vyjádřil v podkapitole 3.2 rozsudku. I zde však zdůraznil, že žalovaný i ministr dostatečně odůvodnili, proč se těmito námitkami nezabývali.
77. Co se týče rozkladové námítky na straně 11 napadeného rozhodnutí, již žalobkyně namítala nedostatečné posouzení kumulativních a synergických vlivů ve vztahu k záměru stavby hlubinného úložiště v lokalitě Janoch, soud dospěl k závěru, že i tuto Ministr vypořádal dostatečně. Konstatoval, že neposuzoval realizaci záměru, ale stanovování PÚ. Jestliže na základě výsledků geologického průzkumu SÚRAO zvolí lokalitu Janoch pro stavbu hlubinného úložiště, bude záměr v navazujícím řízení podroben posouzení vlivu na životní prostředí EIA. Při něm dojde k posouzení synergických a kumulativních vlivů všech negativních zdrojů spolu s hlubinným úložištěm

78. V druhé rovině této žalobní námitky žalobkyně poznamenala, že Ministr odkazoval na vybrané pasáže prvostupňového rozhodnutí při vypořádání rozkladových námitek a nevtiskl tak do napadeného rozhodnutí vlastní úvahy. K tomu je třeba předně uvést, že na rozhodnutí správních orgánů obou stupňů je třeba nahlížet jako na jeden celek v souladu se zásadou jednotnosti řízení (srov. 9 As 226/2024-43 z 30. 9. 2025). Tako zásada se projevuje mimo jiné v tom, že rozkladový či odvolací správní orgán se nemusí podrobně vypořádávat s otázkami, které již byly zcela zodpovězeny správním orgánem prvostupňovým, pokud se s jejich posouzením ztotožňuje; za takové situace postačí, pokud na konkrétní pasáže rozhodnutí správního orgánu prvního stupně odkáže (srov. rozsudky NSS 6 Ads 134/2012-47 z 27. 2. 2013, 6 As 161/2013-25 z 31. 10. 2014, 2 Ads 171/2019-43 z 20. 2. 2020 nebo 3 Afs 152/2023-58 z 16. 5. 2025). Zrovna tak se obě rozhodnutí mohou argumentačně v obou směrech doplňovat (srov. rozsudky NSS 2 As 20/2008-73 z 22. 7. 2008 a 6 As 161/2013-25 z 31. 10. 2014).
79. Ministr nepochybil, jestliže ve svém odůvodnění odkázal na závěry žalovaného, s nimiž se plně ztotožnil a považoval je za dostatečné k vypořádání rozkladových námitek. Žalovaný zcela dostatečně zodpověděl, proč neposuzoval kolizi zájmu na realizaci hlubinného úložiště a ostatních namítaných veřejných zájmů. Shodně tak dostatečně uvedl, proč SÚRAO nevyužije zahraniční úložiště. Žalovaný svá vypořádání opřel o relevantní právní úpravu i judikaturu. Ministr postupoval zcela logicky, když na příslušné pasáže odkázal.

4. Závěr a náklady řízení.

80. Žalovaný i Ministr postupovali v souladu s judikaturou, když v nynějším řízení neposuzovali, zda zájmy na ochraně vody, přírody a krajiny či vlastnictví kolidují se zájmem na vybudování hlubinného úložiště v lokalitě Janoch. Zrovna tak nepochybili, když odkázali na posouzení synergických a kumulativních vlivů záměru do hypoteticky navazujícího řízení o realizaci stavby. Přezkoumatelným způsobem zdůvodnili úvahy nad porovnáním jednotlivých veřejných zájmů se zájmem na stanovení PÚ Janoch. Shodně konstatovali, že stanovení PÚ je předpokladem pro navazující geologické práce a jejich projekt. Byť jde o dokument stěžejní pro samotné provádění průzkumných prací, je jeho schvalování skutečně mimoprocesní záležitostí, k níž se dotčené obce nemohou vyjádřit. Konkurející veřejné zájmy však budou v této fázi posouzeny a garantem ochrany veřejných zájmů, jichž se dovolává žalobkyně, bude krajský úřad. Projekt geologických prací však dosud neexistuje, proto v tuto chvíli z podstaty věci nelze hodnotit jeho jednotlivé parametry. Na závěr soud poznamenává, že napadené rozhodnutí je dostatečně odůvodněné a plně přezkoumatelné právě s ohledem na předmět tohoto řízení. Vyjádření či stanovisko SÚJB neměl žalovaný povinnost vyžádat, úvaha žalobkyně o umístění odpadu do zahraničí byla nepodložená a ve vyhodnocení vyjádření Městského úřadu Týn nad Vltavou neshledal soud pochybení. Jelikož soud nepřisvědčil žádnému z žalobních bodů, zamítl žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.
81. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.
82. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť jim soud v průběhu řízení neuložil žádnou povinnost a neshledal ani žádné důvody zvláštního zřetele hodné, které by přiznání práva na náhradu nákladů řízení odůvodňovaly (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz v rámečku Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 18. prosince 2025

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu